

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO

PERLA, 2.—REUS
TELÉFON N.º M. 168

NO'S RETORNEN EI'S ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 208

Reus, dissabte 14 de Setembre de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIO

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre.
Estranger. 9'—

Número solt 5 cèntims

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera e Teatre Fortuny)-Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc, Quintá (41'6 kgs.)	a 55'50.	Arroba 13'90
" Superior "	" 54'—	" 13'50
" Primera "	" 50'50	" 12'65
" Segona "	" 46'50	" 11'65
" Tercera "	" 44'05	" 11'15
" Corrent "	" 40'—	" 10'—

FRANC FÀBRICA

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CÍVIC-MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA I BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus

Consulta de 3 a 5

OBRA PATRIÒTICA

Hem siguts obsequiats amb un volum del llibre que acaba de publicar se amb el títol de **HOMENATGE FET PER L'UNIVERSITAT DE GRANADA I A LA CIRURGIA CATALANA PEL DR. VICTOR ESCRIBANO**, publicació feta per iniciativa de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, amb la cooperació econòmica de distintes entitats i personalitats catalanes,

entre les que cal fer remarcar amb goig que s'hi compta la "Associació de Metges de Reus".

De les dues parts que integra el volum, és la primera la representació de l'opuscle *Nuevo método de operar en la hernia crural*, publicat pel sabi Gimbernat en 1713, del que la Facultat de Medicina de Granada, com a homenatge al sabi català ne feu reimprimir un gran tiratge en la data del primer cente-

nari de la mort de l'il·lustre cambrilenc, ocorreguda en Novembre de 1816, com saben nostres llegidors pels solemniais actes celebrats fa prop dos anys a Cambrils de que oportunament donàrem detallada ressenya.

Dona la mida de l'importància d'aquesta publicació el fet de que el mètode proposat per en Gimbernat per a curar certes trencadures, fou acceptat pel sabi metge anglès del segle XVIII, Guillem Hunter, professor d'anatomia de la Academia Reial de les Arts de Londres.

La segona part del llibre està integrada per "Fragments del discurs llegit en la solemne inauguració del curs acadèmic de 1916 a 1917 en la Universitat de Granada pel Catedràtic Dr. Victor Escribano Garcia i intitulat *Datos para la historia de la Anatomia y Cirurgia Española en los siglos XVIII y XIX*, els qui van prologats per les següents ratlles:

En el segle XVIII regnava en Espanya la mes espantosa ignorància en Anatomia i Cirurgia; els mestres eren elegits sens concurs ni oposició, i alguns d'ells son batxillers; els títols de metge se falsificaven; la anarquia acadèmica era permanent en les Universitats i els estudiants espasa en ma i ensangrentant les aules, exigien dispensa d'exàmens i de cursos.

Hi havia metges i cirurgians, dividint se els últims en cirurgians

llatins o de toga, i cirurgians barbers o romancistes. De cirurgians llatins apenes si n'hi havien per ésser els estudis que devien fer-se per a lograr dit títol, més complicats que els dels metges, pero sense compensacions ja que la seva jerarquia era inferior a la d'aquests.

Els cirurgians romancistes eren gent grollera i empírica, quasi sense instrucció i necessitant ocupar-se en oficis manuals per a poder viure.

Una multitud de metges i cirurgians estrangers, principalment francesos tenia acaparada la millor clientela, éssent estrangers i els metges també que visitaven als reis.

En els moments de més penúria científica se va fundar el Reial Col·legi de Cirurgia de Cádiz, primera fita de ressorgiment científic d'Espanya en Ciències Mèdiques.

Per a créure'ls altament interessants sobretot per als que habitem l'hermós Camp de Tarragona, transcrivim la continuació alguns dels fragments de l'hermós discurs del Dr. Escribano.

«La fundación del Real Colegio de Cirugía de Cádiz, de 1738, mejoró notablemente la situación de la cirugía española, no porque influyese de pronto en la gran masa general de estos pobres cirujanos, repartidos por aldeas y ciudades y ya sin posibilidad de ser regenerados, sino por tender sabiamente a la formación de un profesorado compuesto de hombres científicos, educados en las mejores Universidades extranjeras, investigadores y prácticos a un tiempo, y dedicados expresamente al cultivo y enseñanza de la medicina operatoria, verdaderos y sabios especialistas como los que ya existían en Europa.

El alma de este cambio radical de procedimientos fué Pedro Virgili (1699-1776). (1) Campesino catalán de origen humildísimo, dejó la ajada a los 15 años, marcha a Tarragona, capital de su provincia,

(1) Fill de Vilallonga.

y entra de enfermero en un hospital para ganar de comer. Allí da con su vocación, y después de distinguirse por su viveza y despejo naturales, no menos que por su bondad y aprovechamiento, ávido de aprender más y atraído por la fama de Montpellier, parte para Francia, haciendo el viaje a pie, con más fatigas que recursos, impulsado del entusiasmo y fervor de los predestinados y logra llegar a la famosa escuela, donde rápidamente se capta las simpatías y admiración de compañeros y profesores, acabando sus estudios al servicio y bajo la protección de Leuret, uno de sus más sabios maestros.

No se satisface con esto y tomando sus cortos ahorros, fruto del constante sacrificio y doble trabajo abrumador de estudiante modelo y practicante incansable, los gasta en ir a París, cuyos centros de enseñanza médico-quirúrgica culminaban entonces sobre los de toda Europa.

Con todos estos alicientes perfeccionaría Virgili sus conocimientos y ya maestro, volvió a España entrando de cirujano al servicio de la Armada. Sus resonantes éxitos como operador en la campaña de Gibraltar, en la toma de Orán y en un viaje a América con la escuadra española, le dieron justa fama entre cirujanos y marinos. Una traqueotomía feliz, realizada en Cádiz en un soldado agonizante que se asfixiaba y en circunstancias, más que críticas, temerarias, con éxito que entonces alcanzaba los límites de lo milagroso, le hizo célebre en toda España y aún en el mundo, pues la Real Academia de Cirugía de París, estampó en sus memorias (1743) la reseña de la operación y un cumplido elogio del cirujano extranjero, cosa inaudita por tratarse de un español.

Nomenat per Ferran VI cirurgía de cambra, Virgili fa valer sa influencia per a lograr la creació d'un Col·legi de Cirurgia per a la

Armada, que fou instal·lat a Cádiz en un edifici de nova planta que avui encara existeix, per al professorat del qual escullí joves de reconegut talent i aptituds que feu anar a estudiar a París, Bolonia, Leyden i Londres.

Amb deixebles escullits del Col·legi de Cádiz, en Virgili ne fundá altra a Barcelona, per a formar cirurgies civils, inaugurat en 1764, i del que fou professor en Gimbernat, que segons el Dr. Escribano es "la primera figura de la cirugía patria y el hombre que mas influyó en la restauración anatómica y quirúrgica españolas de fines del siglo XVIII y principios del XIX.

En 1787 s'inaugurá altre Col·legi de Cirurgia en l'Hospital General de Madrid, posat per Carlos III, baix la direcció d'en Gimbernat i Marian Rivas.

Referent a aitals Col·legis de Medicina i amb el títol de *Otros maestros catalanes*, diu el Dr. Escribano:

«Un hecho tan curioso como palpable es el marcado carácter catalán de los colegios de cirugía.

La ojeriza que es fama guardara Felipe V a Cataluña, no la heredaron ni Fernando VI, ni sus ministros, ni el mismo Carlos III, y en esta rama del saber, lejos de ser perseguida fue privilegiada aquella región. Lo prueba la elección de Barcelona y no de Madrid u otra capital importante del centro de la península, para erigir el colegio de cirujanos militares. Zaragoza, ciudad menos descentrada, ofreció para colegio el grandioso Hospital de Ntra. Sra. de Gracia, con la Facultad de Medicina más concurrida del siglo y sin embargo triunfó Barcelona que tenía un Hospital muy inferior a aquél. Es verosímil que decidiera la cuestión el consejo del gran Virgili, el promotor de los elogios, catalán y amante apasionado de su país.

Debemos consignar que la mayoría de los favorecidos con las pensiones eran catalanes aunque

tambien, justo es decirlo, quienes más se distinguieron en la primera fila de los catedráticos y alumnos de los colegios. Gimbernat era catalán, nacido en Cambrils, pueblo del campo de Tarragona. Leonardo Galli el famoso cirujano de la Corte, digno antepasado de D. Federico Rubio y Galli y catedrático de San Carlos, Queraltó, los Ametlleres, Diego Velasco, Rives Castelló, Hysern, Argullos, afamados profesores de cirugía, cirujanos del ejército y de la armada, autores de renombre; Bonells y Lacaba, los dos escritores a quienes debe más progreso y gratitud la anatomía española por su excelente libro, de todos conocido, que durante más de cuarenta años no tuvo rival en nuestro país, todos nacieron en Catalunya, se educaron en Cadiz o Barcelona y profesaron la cirugía y anatomía en los colegios citados. Todos viajaron por el extranjero, haciendo estudios valiosos en las cátedras de los maestros de Londres, Edimburgo, París, Lyon y Montpellier.

Altres fragments del discurs del Dr. Escribano plens d'interessants dades i laudatoris dels grans valors no prou divulgats de la Ciència Mèdica Catalana, van transcrits en el llibre que acaba de publicar-se per iniciativa de la A. L. de C. M. de C, destinat a ésser remès a tots els metges de Catalunya i mereixedor de nostra ferventa admiració i aplaudiment.

Notes polítiques

Miting d'esquerres (?)

Les «Circuns» d'ahir anuncia, entre els específics, el «Gran Mitin de Izquierdas», que ha de tindre lloc el dia 22.

Entre els oradors es descuida de posar hi els dels seus aliats els conservadors: al senyor Manuel Sardá, qui parlarà en nom den Sanchez Guerra, i al senyor Salvat, que ho farà en nom den Maura.

Una agressió

Ans d'ahir a les tres de la matí, fou objecte d'una agressió, en el carrer de Pelai, cantonada a la Rambla, de Barcelona, per part del comissari de policia D. Celestí Ortiz, el propagandista radical don Jesús Ulled, per certes campanyes portades a terme en el diari «La Aurora», el qual dirigeix el senyor Ulled, contra dit comissari.

El senyor Ortiz se topà per casualitat amb el senyor Ulled i després de breus paraules disparà dos trets de revólver contra el senyor Ulled, a qui no produiren altre dany que un forat a l'americana.

De moment i fins que es depurin les responsabilitats quedà detingut i sospès de sou i emplen el senyor Ortiz.

Acte d'afirmació nacionalista

La Directiva de Lliga Regionalista, de Barcelona, avui se reunirà per a tractar, entre altres coses, de l'organització de l'acte d'afirmació nacionalista, que tindrà lloc, amb motiu de la col·locació oficial del retrat d'En Prat de la Riba, a l'estatge social de la Lliga, i en qual acte, com s'ha dit, hi pendran part els ministres senyors Cambó i Ventosa.

Per injúries al rei

Ha sigut detingut l'advocat de Mora d'Ebre don Ramón Nogués, en mèrits d'una causa que contra ell se segueix per injúries al rei en un discurs que pronuncià dies passats en el miting republicà celebrat a Mora.

“Notas municipales”

(PARODIANT LES D'UN CONFRARE)

Hagan juego...!

Diuen de Madrid que ha sigut molt ben rebuda i comentada en els cercles polítics la informació enviada per l'Ajuntament de Reus referent a la reforma de les Hisendes locals, davant la Comissió corresponent.

Segons hem pogut averiguar, dit lluminós informe és degut als senyors Virgili i Colominas.

No va más!

LA GUERRA

Els nordamericans conquisten tot el sortint de Sant Mihel i fan més de 13.000 presoners. - Els franco-anglesos avancen davant de Sant Quinti.

En el sector de Sant Mihel els nordamericans han obtingut nous èxits. La fusió de les tropes americanes avançant des del Sur d'aquest sector amb les que avançaven des de l'Oest, els donà la possessió de tot el sortint fins a dotze milles al Nord de Sant Mihel, proporcionant los ademés la captura de nombrosos presoners. Obligat a retirar-se per la constant embestida dels americans, l'enemic destruí grans quantitats de material.

El nombre de presoners comptats fins ara ascendeix a 13.300.

La línia de les tropes americanes passa ara per Herbeville-Thillot, Hattonville-Sant Benoit-Xammes-Jaully-Thiancourt i Vieville.

—Les tropes angleses s'han apoderat del bosc d'Holnon, obligant a l'enemic a evacuar les localitats ont oferia resistència.

Més vers al Nord, han avançat les seves línies fins a l'Oest del poble de Jeancourt, que ara està en poder seu.

Una gran força enemiga, auxiliada per una esquadreta d'aireplans que volaven a poca altura, atacà les posicions aliades d'Havrincourt, pero fou rebutjada amb grans perdues.

Davant de Moeuvres se reuniren masses d'infanteria alemanya per a contraatacar, pero foren dispersades pel foc de l'artilleria aliada.

Un atac posterior dels alemanys resultà completament infructuós.

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Admetem en concepte de **DIPÓSIT DE CUSTODIA** lliure de comissió de tota classe de títuls, cuidant del cobro dels respectius cupons al seu venciment.

Otorguem préstecs sobre valors de contractació corrent.

Rebem valors en compte corrent, franc de comissió, cuidant així mateix del cobro pels cupons i abonament en compte del seu producte mitjansent avís.

Per a la custodia dels valors posem una *cambrà acui-
raçada* posada a cobert de tot risc oferint les majors condicions de seguretat.

puix els pocs alemanys que arribaren a les posicions aliades foren morts o fets presoners.

Les tropes aliades a darrera hora avançaren a l'Oest d'Auchy-le-la Bassée.

—Els francesos ans d'ahir també progressaren entre Savy i la carretera de Sant Quintí a Ham.

En el Sur de l'Aillette han aixamplat les seves posicions al Nord de Nantheuil-la-Fosse.

En la regió de Laffaux i la granja Moisy els francesos rebutjaren dos contraatacs alemanys.

Habilitat (?) possibilista

Hem vist anunciat a «Las Circunstancias» un miting titulat d'esquerres que deu celebrar-se el dia 22 «con la cooperació de diferents entidades republicanas y socialistas».

En honor a la veritat cal rectificar lo que als socialistes es refereix.

Com cal explicar a l'opinió democràtica i imparcial el procés d'aquest miting que ha devingut una de tantes habilitats dels nostres mai prou alabats possibilistes.

Foren les Joventuts republicanes qui iniciaren la celebració d'un acte d'esquerres, amb la doble finalitat de secundar la campanya portada a terme per tot arreu, i d'enlairar i ennobrir un xic la política *borca* d'aquest poble... Empró es

veu que aixó no convé a la gent qual actuació obeeix més a conveniències i miseries que a ideals, i de la nit al matí els Comitès dels Centres possibilistes dels carrers de Montrols i de l'Hospital convocaren una reunió per a pendre de les mans de les Joventuts l'organització de dit miting. Aixó indignà a alguns dels reunits i, veient el llautó, ben prompte s'inhibiren del projectat acte els elements de la Casa del Poble, del Foment Republicà Nacionalista i, més tart, els socialistes. El miting, doncs, serà, en tot cas, d'esquerres... possibilistes.

Com que els diputats socialistes estaràn enterats de que llurs correligionaris reusencs no volen saber res amb aquest miting, és de suposar que, o no se celebrarà, o serà un fracàs solemne.

Les habilitats (?) possibilistes no servirán, aquesta volta, per a enlluernar incautes...

COMUNICAT

Sr. Director de FOMENT.

Distingit Sr. i amic: Des del principi del mes actual no concorro a les sessions o reunions de la Comissió Consistorial de Subsistències.

M'interessa fer-ho constar aixís per a declarar-me exclós de felicitacions com les que un senyor regidor de la majoria ha cregut oportú dedicar a l'expressada Comissió,

segons llegeixo en la premsa local, ja que no'm pertocuen essent estrany a l'actuació d'aquella.

Saludant lo atentament quedo son amic i servidor

J. Simó.

Reus 14 Setembre 1918.

SECCIO OFICIAL

Centre de Lectura

JUNTA DIRECTIVA

Fent ús de les facultats que li confereix el vigent Reglament, la Junta Directiva d'aquest Centre ha acordat obrir concurs per a l'arrendament del teatre propietat de la Societat, que en endavant se nomenarà «Teatre Bartrina» i el café adjunt al mateix.

Les bases per a l'indicat arrendament estaràn de manifest a la Conselleria, admittent-se proposicions fins al dia 15 de l'actual, a les dotze de la nit.

Reus i setembre de 1918.—Per A. de la J. D., el secretari, Pere A. Savé.

Recaudació de Contribucions

EDICTE

D. Josep Capdevila Gómez, Recaudador de contribucions de la Zona de Reus.

Faig assaber: Que en les relacions de contribuents que no han satisfet ses quotes dintre del segon període voluntari de cobrança, s'ha dictat pel Sr. Tresorer d'Hisenda d'aquesta provincia amb fetxa 7 de setembre de 1918 la següent

«PROVIDENCIA. — No havent satisfet ses quotes en el segon període de cobrança voluntaria els contribuents expressats en la present factura, queden incursos en el recarreg del 5 per 100 sobre ses quotes que marca l'article 52 de la Instrucció de 26 d'abril de 1900, devent satisfer el principal i recarreg referit dintre del precís terme de tres dies segons el mateix preve.
—Tarragona, 7 de setembre de 1918.
—El Tresorer d'Hisenda.
Dies de cobro: 16, 17 i 18 del

corrent de 9 a 13 i de 16 a les 18 en aquesta ciutat, Santa Agna, 24.»

I en compliment del citat article 52 de la referida Instrucció es publica el present edicte prevenint, que als que no satisfacin sos deutes en el marcat plaç de tres dies els declararé incursos en l'apremi de según grau conforme está prevenint.

Reus a 14 de setembre de 1918.
—El Recaudador Executiu, Josep Capdevila.

Escola Municipal d'Artenents i de Comerç de Reus

Curs de 1918 a 1919.—Ensenyança Oficial

Amb arreglo a lo prevenint en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin seguir els estudis que's cursen en aquesta Escola, durant el citat curs, verificaran la matrícula desde'l dia 15 al 30 de l'actual, per a lo qual dirigiran les sollicituts al senyor Director en imprés que a l'efecte se'ls facilitarà a Secretaria de l'Escola, exhibint en l'acte de formalitzar-la un certificat facultatiu en el que consti que's troben vacunats o revacunats i satisfaran al mateix temps 25 céntims de pesseta per drets d'inscripció.

Les matèries en que poden matricular se son les següents: Aritmètica i Àlgebra, Geometria i Trigonometria, Geografia descriptiva, dibuix (lineal, decoratiu, figura, paisatge, ornamental, artistic, de lo antic, del natural, aplicat a les labors de la dona, i pintura), Mecànica, Elements de construcció, Nocions de Física i Química, Llengua francesa i Pràctiques de Taller.

D'ordre del Sr. Director es fa públic per a coneixement dels interessats.

Reus 10 de Setembre de 1918.
El Secretari, Ramon Pons.

Cambra de Comerç i Indústria

S'han rebut en aquesta Cambra

de Comerç i Indústria i están a disposició de sos electors, a fi de que abans de que siguin aprovats puguin examinar-los i formular apropiats dels mateixos les observacions que jutgin oportunes, els següents projectes de tarifes ferroviaries:

Companyia dels ferrocarrils de M. S. A.—Adició núm. 11 a la Tarifa especial núm. 12 de petita velocitat, Pedras i terras utilitzables en les arts i industries.—Companyia dels Ferrocarrils Andalusos.—Tarifa Especial G. V. núm. 13 (nova). Dements, ferits i malalts. Tarifa especial G. V. núm. 15, (nova). Valors i documents; Tarifa especial de P. V. núm. 24, (nova). Tabac elaborat; Adició 1.ª a la Tarifa especial de P. V. núm. 23 (nova), Tabac en Rama.

Informació

Impost sobre el vi

La «Gaceta» insertarà avui o demà, una disposició d'Hisenda que te gran importancia per als ajuntaments.

Es tracta d'autoritzar a aquests, en la formació dels pressupostos per a 1919, obtenint nous beneficis amb que saldar el déficit permanent que en moltes poblacions tenen i que enrobusteixin llurs ingressos.

A aquest efecte i a base de disposició delegativa, podran imposar cinc céntims per cada litre de vi.

A quarts d'onze d'ans de nit qüestionaren als veïns d'aquesta, habitants al carrer de Sant Sebastià, Gabriel Lateur Marat, de 18 anys i Josep Escura Marsal, de 37. De les paraules passaren als fets, intervenint en les baralles la mare i germana del primer, quines les empergueren a mossades contra el segon, produint-li algunes ferides a l'orella i cara.

El ferit fou auxiliat a la Creu Ro-

ja i després curat en el Dispensari Municipal pel metge En Baiges Carey.

Com a autors de les ferides han sigut detinguts i posats a la disposició del Jutge E. vira-Antonia Marat, de 34 anys d'edat i el seu fill Gabriel Lateur.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
Arraval Sta. Agna, núm. 57.

Valors - Cupons - Camvis - Giros

Compra venta de valors.

Camvi de monedes i bitllets estrangers.

«Mamá Colibrí» adaptació de l'obra d'Henri Bataille i filmada per la casa Caesar film, «Voz de ultratumba», «Vaya un tiol» i «El ejército ruso en campaña», formen el programa que en les sessions d'avui se projectarà en el Teatre Fortuny.

Una veïna d'aquesta, habitant al carrer de Sant Benet, ahir a quarts de vuit del vespre, fou atropellada, a l'arraval de Jesús, per una tartana que guiava l'Anton Carbonell, propietat d'en Pau Miró, produint-li algunes contusions lleus de les que fou curada pel metge senyor Frias.

En la mateixa tartrana fou conduïda al seu domicili.

Amb les funcions d'avui tarda i nit se despedirà la companyia de volantins de Mr. Frediani que amb tant d'èxit ha vingut actuant en el Teatre Circo.

LA CASA BUFILL

Plaça de la Constitució, ven sucre de canya, de Cuba, superior, a 70 céntims la lliura de 400 grams.

En l'Ateneu Obrer, avui a les deu de la nit tindran lloc dues conferències, quines aniran a càrreg de's propagandistes sindicalistes barcelonins Na Roser Dolcet i En Angel Pestana.

L'acte serà públic, havent sigut convidats al mateix tots els obrers per mitjà de proclames que ahir es repartiren profusament pels carrers de nostra ciutat.

Les farmacies que avui, pel torn establert, estaràn obertes, són les següents:

Punyed, carrer de Llovera, 46 i 48.
Vallverdú, plaça del Castell.
Suazo, arraval de Jesús, 45.

S'ha encarregat novament de la seva **Consulta de malalties dels ulls**, el Doctor MERCADER. Arraval Alt de Jesús, 36, principal.

Ahir se calà foc a la fòmera de la casa núm. 5 del carrer de Gras i Elías, que amb l'ajuda de varis vehins i municipal del barri van sofocar promptament.

En les acostumades sessions de cine que's donarán avui en el saló Kursaal, s'hi projectaran els darrers episodis de la celebrada pel·lícula «El fantasma gris». Dits episodis, que son el 15 i 16, se titulen «Un duelo a muerte» i «Historia retrospectiva».

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per hores. - Informes en aquesta impremta.

Per pujar pels pisos a pidolar, ahir fou expulsat un captaire fofaster.

Després de passar una temporada al costat dels seus pares, ahir degué embarcar-se novament per a l'Havana, nostre volgut amic. En Francesc Soto Bonet.

Eugeni Mata Pons

REPRESENTACIONS
SEGURS MARÍTIMS
Carnicerías Velles, 5 i 7 (Tel. 366) REUS

CHAMPAN LUMEN

EL MEJOR DE PRODUCCIÓN NACIONAL
GRANDES EXITOS
MARCA DE BODEGAS BILBAINAS
VINOS FINOS DE RIOJA...
COÑAC "FARO"

En els jardins de la recreativa Societat La Palma avui hi tindran lloc dos grans balls: un a la tarda i altre a la nit, els quals rerán amenitzats per l'aplaudida banda que porta el nom de la mateixa societat.

Jaume Simó i Botarull

ADVOCAT DELS ILTRES. COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Per creure que es de gran interès, ens fem eco de una queixa motivada amb ocasió del canvi d'horari que ha implantat la Companyia del Tranvia de Reus a Salou.

Resulta perjudicial l'haver suprimit el tranvia n.º 24, ja que, aquest per l'hora que sortia de Reus enllassa-ve amb un tren de la línia de Valencia i passa per Salou a les 8'32, tren que era aprofitat per mols veins nostres, que tenen necessitat de ésser a Tarragona abans de les 10 i amb quina combinació tenien temps suficient per a enllestir els seus quefers a la veïna ciutat i després retornar amb el tren del Nord que surt de Tarragona a les 12'15.

Ara resulta que amb el nou horari el Tranvia surt de Reus a les 8'25, lo qual demostra palesament la impossibilitat d'enllasar amb el mentat tren de Valencia.

No duptem que la companyia del Tranvia estudiará aquesta queixa i procurarà complaure un desig general, de manera que ella tampoc resulti perjudicada amb llurs interessos. Per exemple, no podria adelantar la sortida del tren n.º 26 uns 30 minuts? Creiem que d'a-

questa faisó tindrien els passatgers temps habil per a aprofitar la ja dita convinació.

Gel SANO (Joaquima)

és el més recomanat per sa purésa. DIPOSIT Plaça de Catalunya, número 7. - Reus.

En el concorregut cinematógraf Sala Reus, en les sessions d'avui continuarà la projecció de la pel·lícula de gran éxit «Ravengar».

Planxadora-surgidora

Se'n necessita una en el «Caté Restaurant de París». Inútil presentar-se sense excelents referencies.

En la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, durant la proxima setmana se trobará de torn el vocal de sa Junta de Patronat, don Nicolau Gausset.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Teatre Circo

Companyia Ecuestre, gimnasta, acróbata, mímica, cómica i musical, de Mr. WILLY FREDIANI

Funcions per avui, prenent-hi part els millors artistes de la Companyia.

Tarda, a les 5. Nit, a les 10.

Preus els de costum.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

El text del present nombre ha passat per la censura

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giro

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona

TELÉFONS A 2248 i A 3453

Els cafès GIL

SON: Els de més fortaleza.
Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

ACADEMIA PRACTICA

de Comerç-Idiomes-Batxillerat-Magisteri-
Correus i Telégrafs

DIRECTOR SECRETARI

En Blai Martí Pamies En Lluís Rovira Guinart
Llic. en Filosofia i Lletres Professor-Perit Mercantil
AJUDANTS D'AQUEST INSTITUT GENERAL I TÈCNIC

CLASSES ESPECIALS PER A SENYORETES
i NOCTURNES PER A ADULTES

Aquesta «Acadèmia» compta, a més, amb personal
competent per a la preparació de Correus i Telégrafs,
anant a càrrec de Mr. & Mme. Agusse el grup d'Idiomes.

MATRÍCULA PER AL CURS DE 1918-1919
Arraval de Robuster, m.º 19, principal

Col·legi BALMES

PREPARATORI

Parvuls-Elementals-Superiors-Recomanats
ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

Arraval de Robuster, 19. REUS

Aquest Col·legi desenrotllarà l'ensenyament amb
procediments intuitius i pràctics, no admetent més de-
ixebles que els necessaris per al bon èxit de la mateixa.

== MATRÍCULA DE 1918-1919 ==

SE VENEN

A PREUS BARATÍSSIMS, els materials que
es necessiten per al ser-
vei de Brigada municipal i llimpiesa pública:

Set carros de ferro galvanitzat, per a la recollida d'es-
combraries a domicili, de dos metres cúbics de cabuda,
tancats hermèticament.

Dos carros-botes de ferro galvanitzat, de 1.100 litres
de cabuda, amb dues vàlvules, que al regar escampen
l'aigua a set metres d'amplada.

Dos carros-escombres de ferro, sistema modern, es-
combren dos metres d'amplada per tirada.

Dos carrers de fusta, recoberts de zinc, amb les seves
corresponents cavalleries i gorniments.

Un rodet-atapidor, buit pesa 2.100k. i ple d'aigua 4.500

Un carro tancat, recobert de ferro galvanitzat, per
als desperdicis de l'Escozador.

Un carro tancat, de fusta, per a recollir els animals
morts de la via pública.

Quatre carros volcants, d'un metre cúbic de cabuda.
Quatre carros-carretes, de baranes altes.

25 pics, 25 xapes, 25 pales, i ferramentes per a em-
pedrar per dos oficials; 36 capots-parapluges; 36 esclops;

36 gorres d'uniforme, amb les seves divisès i números.

Tres mangueres de goma, de 8 metres de llargada i
50 centímetres d'amplada, de cinc teles, amb les seves
aixetes, enxufes i claus, per a regar els carrers. Tres
parells de cuixinets i porta-mangueres.

Una tartana de sis seients, amb els seus gorniments.

Una premsa d'embalar papers i draps. Dues bàscules

Dos carros-botes de fusta, de sis cargues, amb les
seves regadores.

Cinc carros de fusta, per a transportar fems i brossa.

Dos carros-botes de fusta, per a transportar comuna
als camps, de cabuda nou cargues.

Vint parells de gorniments de cavalleries i deu ra-
mals també per a cavalleries.

Informes en la impremta d'aquest diari, Llovera, 31.

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afecions tranzitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litincides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empoïbit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalscent de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. - **REUS**
- Agna, n.º 80 -

sense aquesta marca

Companyia del Gramòfon S. A. ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - **REUS**
- Despatx: 24, pral. -

aparell **NO** és un Gramòfon
= **CATALEGS GRATIS** =

Dipòsit de Rellojería, Relojería de butxaca i Desperilladors des de 2'00 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc.)

REUS

Güell i Mercader, (Hos-
Teléfon 359 (Hos-
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

A. Terrafata i de Barberá

Comissions Representacions

Arraval Robuster, 38, 1.º Reus

Taller de Cerralleria d'obres JOAN ADSERÁ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17 - REUS
Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorens, 8, 3.º

REUS

DISPONIBLE

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús,

REUS